

RAPORT Z BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH przeprowadzonych w 2006 r.

Ogólnopolskie badania socjologiczne pokazują, że w ostatnich latach nastąpił znaczny wzrost spożycia alkoholu przez polską młodzież. Towarzyszy temu widoczny wzrost szkód i zagrożeń wynikających z tego faktu wypadki, bójki, uszkodzenia ciała, niechciane kontakty seksualne. Od kilku lat obserwujemy coraz bardziej niepokojące zjawisko związane z inwazją biznesu alkoholowego i działaniami zaadresowanymi do młodych Polaków. Analizy rynkowe pokazują, że zwiększenie konsumpcji piwa wśród nastolatków jest podstawowym źródłem przyrostu dochodów tego przemysłu. Coraz trudniej znaleźć ulicę, salę sportową czy kinową, program radiowy czy telewizyjny, stronę w gazecie, w których nie pojawiłoby się zaproszenie do picia napojów alkoholowych. Od kilku lat w większości polskich szkół prowadzone są programy profilaktyczne dostarczające młodzieży informacji o szkodach wynikających z picia alkoholu i rozwijające umiejętności pomocne w powstrzymaniu się od picia. Nie ulega wątpliwości, że podstawowe środowisko, w którym powinny być prowadzone działania zapobiegające zagrożeniom dla młodzieży związanym z alkoholem jest dom rodzinny i szkoła. Istnieje wiele ważnych powodów, dla których młodzi ludzie powinni powstrzymać się od picia alkoholu, aż do osiągnięcia pełnoletności. Musimy zdawać sobie sprawę, że wielu nastolatków pije napoje alkoholowe i już dziś ma z tego powodu poważne trudności osobiste.

W gminie Chmielnik w 2003 roku przeprowadzono badania mające na celu zobrazowanie zjawiska używania alkoholu przez dzieci i młodzież na terenie gminy. Uzyskane dane pozwoliły stwierdzić, że dolna granica inicjacji alkoholowej to wiek 13 – 14 lat. Wyniki badań informowały również, że ponad połowa uczniów gimnazjum nie próbowała alkoholu. Postanowiono ponownie

A3

w 2006 roku przeprowadzić podobne badania mające na celu uzyskania aktualnych danych odnośnie problemu alkoholowego wśród dzieci i młodzieży. W tym celu skonstruowano ankietę zawierającą 17 pytań dotyczących spożywania i dostępności alkoholu w gminie Chmielnik. Badaniami objęto grupę łącznie 1154 uczniów szkół podstawowych, gimnazjum, szkół średnich i zawodowych.

Z badań wynika, że z problemem alkoholu zetknęła się większość badanych dzieci i młodzieży. Średnia wieku, w którym po raz pierwszy młodzi sięgają po alkohol to 10-15 lat. Zadawalający jest również fakt, że jedynie około 40% uczniów klas szóstych przyznało, że nigdy nie piło alkoholu. Połowa badanych szóstoklasistów i gimnazjalistów nigdy nie piła piwa niskoprocentowego. Natomiast wśród młodzieży szkół średnich i zawodowych ponad połowa piła piwo 1-2 razy w życiu.

Zastraszający jest odsetek młodzieży pijącej piwo wysokoprocentowe około 63% chłopców i dziewcząt. Podobne dane uzyskano wśród badanych uczniów szkół zawodowych.

Niepokojąco duży % młodych ludzi spożywa takie napoje alkoholowe jak wódka i wino. Problem ten nie występuje wśród uczniów klas szóstych, bo około 72% przyznaje, że nigdy nie zdarzyło mu się wypić wina i ponad 80% tych uczniów nigdy nie piło wódki.

Dość pozytywnie przedstawiają się dane dotyczące upijania się napojami alkoholowymi. Uczniowie szkół podstawowych w ponad 93% i 70% stwierdza, że nigdy w życiu nie zdarzyło im się upić alkoholem, czego nie można odnieść w stosunku do młodzieży ponadgimnazjalnej (chłopcy), która w ponad 50% przyznaje, że więcej niż 3 razy w życiu była w stanie upojenia alkoholowego. Pocieszający jest jedynie fakt, że % ten jest znacznie mniejszy wśród płci żeńskiej (około 20%) dziewcząt nigdy nie upiła się.

Uzyskane dane wskazują również na dużą dostępność alkoholu dla ludzi młodych, około 76% badanej młodzieży przyznaje, że mogła kupić alkohol w sklepie, należy podkreślić również fakt, że jest to młodzież w wieku 17-19 lat. Natomiast jedynie około 4% uczniów szkół podstawowych kupiło alkohol w sklepie ale już wśród gimnazjalistów procent ten wzrósł do 18.

Miejsce gdzie najczęściej młodzi spożywają alkohol to własny dom, dom kolegów, koleżanek oraz dyskoteki, koncerty. Najrzadziej podawanym przez badanych miejscem gdzie można się napić piwa, wina lub wódki to szkoła. Jest to dość zadowalający fakt wskazujący na to, że uczniowie obawiają się jednak konsekwencji spożywania napojów alkoholowych na terenie szkoły. Można również wnioskować o zbyt małym nadzorze ze strony rodziców nad młodymi ludźmi. Rodzice często są nieświadomi tego, że ich dzieci sięgają po alkohol albo nawet upijają się, dlatego też należałoby w większym stopniu włączać rodziców do działań profilaktycznych. Owe działania powinny w dużym stopniu być ukierunkowane na dostarczanie im wskazówek dotyczących rozpoznawania, rozumienia problemów związanych z piciem nastolatków jak również powinny dostarczać praktycznych zaleceń użytecznych w radzeniu sobie z tymi problemami przez rodzinę.

Najczęstszymi towarzyszami z którymi młodzi chętnie piją alkohol są koleżanki i koledzy tak twierdzi około 80% badanych. 5% wszystkich badanych przyznało, że spożywało alkohol z dorosłymi z rodziny. Jest to niewielki procent ale jest to również sygnał, że dorośli dają przyzwolenie na sięganie po napoje alkoholowe przez dzieci i młodzież w ich obecności.

Niepokojące są dane obrazujące procent dzieci i młodzieży, która była świadkiem przykrej sytuacji rodzinnej spowodowanej przez alkohol (30% badanych). U 15% ankietowanych rodzice jedno bądź obojga nadużywają alkoholu, pozostała część badanych nie przyznaje się do tego typu problemów w domu. Może to wynikać ze wstydu bądź słabego wglądu w problemy rodziny (picie ojca lub matki nie jest rozpatrywane w kategoriach alkoholizmu).